

Środki poetyckie

Zapamiętaj:

- **epitet** - przymiotnik określający rzeczowniki, np. zielone drzewa, gęsta ciemność,
- **metafora (przenośnia)** - połączenie wyrazów obcych znaczeniowo i nadanie im nowego sensu, np. deszcz ryknie, szemrze ulewa,
- **onomatopeja (wyraz dźwiękonaśladowczy)** - wyraz naśladowujący dźwięki, np. szumi, szemrze, kwa kwa,
- **porównanie** – podkreślenie cech jednego zjawiska przez zestawienie go z innymi. Charakterystyczne spójniki czy wyrażenia: jak, jakby, niby, na kształt, niczym,
- **apostrofa** – bezpośredni zwrot do osoby, bóstwa lub rzeczy, np. „Młodości! Dodaj mi skrzydła!
- **ożywienie** – polega na nadaniu przedmiotom nieożywionym cech istot żywych, np. rzodkiewka podskoczyła,
- **uosobienie (personifikacja)** – nadanie zwierzętom, roślinom, zjawiskom przyrody cech istoty ludzkiej, np. drzewo zapłakało.

Wskaż wymienione środki poetyckie w przytoczonych fragmentach:

1. *O Boże, napelnij mię ciszą
jak pole kwitnącym lnem!
Ojczyznę moją słyszę,
jak czuwa nad moim snem.
Kołysze mię ufność niezmierna
i nic mi więcej nie trzeba,
ojczyzno, słodyczą wierną
sięgająca od ziemi do nieba.*
Kazimiera Iłłakiewiczówna, *Modlitwa o pokój*
2. *Słońce już gasło, wieczór był ciepły i cichy,
Okrąg niebios gdzieniegdzie chmurkami zasłany,
U góry błękitnawy, na zachód różany;
Chmurki wróżą pogodę, lekkie i świejące,
Tam jako trzody owiec na murawie śpiące,
Ówdzie nieco drobniejsze, jak stada cyranek.
Na zachód obłok na kształt rąbkowych firanek.*
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*
3. *Biało. Patrzcie na polance
Świerk.
Wróbel usiadł na tym świerku:
Ćwierk,
Ćwierk,
Ćwierk!*
Tadeusz Kubiak, *Ptasia choinka*
4. *Była igła. Owej igle
Zachciało się robić figle.
Na złość biednej cioci Fici
Schowała się między nici.*
Ludwik Jerzy Kern

5. A fortepian westchnął głęboko,
podniósł wzrok ku obłokom
a nocy oblicze chmurne
i szepnął:
- Ten utwór nazwę nokturnem.

Izabela Klebańska, *Nokturn*